

Zriaďovanie školy alebo školského zariadenia s iným vyučovacím/výchovným jazykom ako slovenským

Informatívny materiál pre zriaďovateľov škôl a školských zariadení

Úvod

Podľa § 12 ods. 3 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „školský zákon“) deťom a žiakom občanov patriacim k národnostným menšinám a etnickým skupinám sa zabezpečuje okrem práva na osvojenie si štátneho jazyka aj právo na výchovu a vzdelanie v ich jazyku za podmienok ustanovených týmto zákonom. Súčasťou výchovy a vzdelávania v základných školách a stredných školách s iným vyučovacím jazykom, ako je štátny jazyk, je aj povinný vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra v rozsahu vyučovania potrebného na jeho osvojenie.

V zmysle § 12 ods. 5 školského zákona sa pre deti a žiakov občanov patriacim k národnostným menšinám výchova a vzdelávanie zaručuje

a) v školách a v triedach, v ktorých sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje v jazyku príslušnej národnostnej menšiny,

b) v školách a v triedach, v ktorých je jedným z vyučovacích predmetov jazyk národnostnej menšiny a vyučovacím jazykom ostatných vyučovacích predmetov je štátny jazyk; v týchto školách a v triedach sa môžu niektoré predmety vyučovať v jazyku národnostnej menšiny, najmä výtvarná výchova, hudobná výchova, telesná výchova,

c) v školských zariadeniach, v ktorých sa výchova uskutočňuje v jazyku národnostnej menšiny.

Zaradovanie škôl a školských zariadení do siete škôl a školských zariadení Slovenskej republiky

Žiadosť o zaradenie školy alebo školského zariadenia do siete predkladá **zriaďovateľ** ministerstvu v súlade s ustanovením § 16 ods. 1 zákona č. 596/2003 Z. z. **do 31. marca kalendárneho roka**, ktorý predchádza roku, v ktorom má byť škola alebo školské zariadenie zriadené.

Podľa § 16 ods. 8 zákona č. 596/2003 Z. z. **minister môže**, najmä ak zriadenie školy alebo školského zariadenia nezakladá zvýšené nároky na štátny rozpočet, **povoliť iný termín podania žiadosti** podľa ods. 1 tohto zákona.

Postup zaradenia školy do siete je rovnaký bez ohľadu na požadovaný vyučovací jazyk. Odporúčané formuláre so zoznamom povinných príloh pre jednotlivé druhy škôl a zriaďovateľov sú zverejnené na <http://www.minedu.sk/siet-skol-a-skolskych-zariadeni/> a uvedené v *Prílohe 1* tohto dokumentu.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej „MŠVVaŠ SR“ alebo „ministerstvo“) v zmysle § 14 ods. 6 písm. b) zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 596/2003 Z. z.“) **rozhoduje o zaradení škôl a školských zariadení** do siete škôl a školských zariadení Slovenskej republiky (ďalej aj „sieť“) **na základe žiadosti zriaďovateľa**, ktorým môže byť

1. obec,
2. samosprávny kraj,
3. okresný úrad v sídle kraja,
4. štátom uznaná cirkev alebo náboženská spoločnosť,
5. iná právnická osoba alebo fyzická osoba.

Žiadosť obsahuje:

- a) názov, adresu a identifikačné číslo zriaďovateľa, štatutárny orgán a právnu formu, ak je zriaďovateľ právnická osoba; meno a priezvisko, štátnu príslušnosť, miesto trvalého pobytu a rodné číslo zriaďovateľa, ak je zriaďovateľ fyzická osoba,
- b) názov a adresu školy alebo školského zariadenia vrátane jeho súčastí,
- c) predpokladaný počet všetkých detí alebo žiakov,
- d) predpokladaný počet všetkých tried,
- e) vyučovací jazyk alebo výchovný jazyk,
- f) školský vzdelávací program alebo výchovný program, podľa ktorého sa bude v škole alebo školskom zariadení uskutočňovať výchova a vzdelávanie,
- g) predpokladaný dátum, v ktorom sa má škola alebo školské zariadenie vrátane jeho súčastí zriadiť,
- h) doklad o zabezpečení priestorov,
- i) doklad príslušných orgánov štátnej správy, že priestory školy alebo školského zariadenia sú v súlade s hygienickými požiadavkami a predpismi o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a predpismi o ochrane pred požiarmi,
- j) predpokladaný rozpočet školy alebo školského zariadenia,
- k) vyjadrenie obce, ak ide o materské školy, základné školy alebo školské zariadenia, ktorých zriaďovateľom je okresný úrad v sídle kraja, alebo vyjadrenie samosprávneho kraja, ak ide o stredné školy, ktorých zriaďovateľom je okresný úrad v sídle kraja,
- l) súhlas obce pre zriaďovateľov podľa § 19 ods. 2 písm. d) a e), ak ide o materské školy, jazykové školy, základné umelecké školy a školské zariadenia pre deti, žiakov a poslucháčov do 15 rokov veku a základné školy, základné školy pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami na území obce,
- m) súhlas samosprávneho kraja pre zriaďovateľov podľa § 19 ods. 2 písm. d) a e), ak ide o jazykové školy, základné umelecké školy a školské zariadenia okrem škôl v prírode pre deti, žiakov a poslucháčov nad 15 rokov veku a stredné školy, školy v prírode, stredné školy pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, odborné učilištia a praktické školy na území samosprávneho kraja,
- n) vyjadrenie príslušného orgánu školskej samosprávy,

- o) vyjadrenie príslušného ústredného orgánu štátnej správy a inštitúcie podieľajúcej sa na koordinácii odborného vzdelávania a prípravy pre trh práce, ak ide o strednú odbornú školu,
- p) vyjadrenie príslušného okresného úradu v sídle kraja k požiadavkám podľa odseku 7, ak ide o školy, v ktorých vzdelávanie sa považuje za sústavnú prípravu na povolanie, ak nie je zriaďovateľom.

Ak je zriaďovateľom fyzická osoba, ktorá má oprávnenie podnikat', alebo iná právnická osoba, k žiadosti na zaradenie školy alebo školského zariadenia predloží doklad, že

- a) nie je v konkurze alebo v likvidácii,
- b) nebol proti nemu zamietnutý návrh na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku,
- c) nemá v Slovenskej republike alebo v krajine svojho sídla evidované daňové nedoplatky, nedoplatky poisťného na zdravotné poistenie, nedoplatky poisťného na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie, nedoplatky príspevku na poistenie v nezamestnanosti, ktoré sa vymáhajú výkonom rozhodnutia,
- d) nebol zriaďovateľ, a ak je zriaďovateľom právnická osoba, ani jej štatutárny zástupca alebo člen štatutárneho orgánu, právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin a ani sa proti nemu nezačalo trestné stíhanie.

V zmysle § 16 ods. 7 zákona č. 596/2003 Z. z. pri rozhodovaní o zaradení do siete zohľadňuje miestne a regionálne požiadavky, a to najmä

- a) účelné a komplexné rozmiestnenie škôl a školských zariadení,
- b) formy organizácie výchovy a vzdelávania škôl a školských zariadení,
- c) **vyučovací jazyk alebo výchovný jazyk,**
- d) počet detí, žiakov alebo poslucháčov zriadených škôl a školských zariadení a
- e) priestorové a materiálne-technické zabezpečenie škôl a školských zariadení.

Označovanie škôl a školských zariadení

Názov školy podľa §21 ods. 1 až 3 zákona č. 596/2003 Z. z.:

1. Názov školy sa skladá z označenia druhu alebo typu školy a názvu ulice, popisného čísla hlavnej budovy a úradného názvu sídla školy. Názov školy sa uvádza v prvom páde. So súhlasom ministerstva môže škola na základe žiadosti používať jej historický názov. Ak bol škole udelený čestný názov, je súčasťou názvu školy a uvedie sa za druhom alebo typom školy. Názov školy musí byť zhodný s názvom školy uvedeným v sieti.
2. Škola, kde sa výchovno–vzdelávací proces uskutočňuje v triedach v slovenskom jazyku a súčasne v jazyku národnostných menšín, má vo svojom názve druh a typ školy uvedený v slovenskom jazyku a v jazyku príslušnej národnostnej menšiny.
3. Škola, kde sa výchovno–vzdelávací proces uskutočňuje iba v jazyku národnostných menšín, má v názve uvedený aj vyučovací jazyk školy a druh a typ školy sa uvádza v slovenskom jazyku a v jazyku príslušnej národnostnej menšiny. Sídlom školy sa uvádza v slovenskom jazyku; ak je sídlom školy obec, v ktorej príslušníci národnostnej menšiny tvoria najmenej 20 % obyvateľstva, uvedie sa sídlom aj v jazyku národnostnej menšiny.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov je možné zriadiť nasledovné **typy SOŠ**:

- a) stredná odborná škola s prívlastkom,
- b) stredná priemyselná škola s prívlastkom,
- c) stredná umelecká škola s prívlastkom,
- d) stredná zdravotnícka škola,
- e) obchodná akadémia,
- f) hotelová akadémia,
- g) policajná stredná odborná škola,
- h) stredná škola požiarnej ochrany

Prívlastok sa určuje podľa charakteristiky skupiny odborov vzdelávania, študijného odboru alebo učebného odboru, v ktorých stredná odborná škola s prívlastkom, stredná priemyselná škola s prívlastkom alebo stredná umelecká škola s prívlastkom poskytuje odborné vzdelávanie a prípravu. Prívlastok musí byť vyjadrený stručne.

Škola s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny:

- podľa §12 ods. 5 písm. a) školského zákona sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje v jazyku príslušnej národnostnej menšiny
- podľa § 11 ods. 2 školského zákona v školách a v školských zariadeniach, v ktorých sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie v jazyku národnostných menšín, sa **pedagogická dokumentácia školy vedie dvojjazyčne**, a to v štátnom jazyku a v jazyku príslušnej národnostnej menšiny
- vyučovanie prebieha **podľa rámcového učebného plánu pre školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny**
- podľa §18 ods. 3 školského zákona doklady o získanom vzdelaní sa vedú v štátnom jazyku. V školách, v ktorých sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje podľa § 12 ods. 3, sa vedú dvojjazyčne, a to v štátnom jazyku a v jazyku príslušnej národnostnej menšiny; v školách, v ktorých sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje podľa § 12 ods. 6, sa vedú v oboch vyučovacích jazykoch alebo v štátnom jazyku a v cudzom jazyku.

Škola s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny:

- vyučovacím jazykom **jedného vyučovacieho predmetu** je jazyk národnostnej menšiny a vyučovacím jazykom ostatných vyučovacích predmetov je štátny jazyk
- podľa §12 ods. 5 písm. b) školského zákona sa v týchto školách a triedach môžu niektoré predmety vyučovať v jazyku národnostnej menšiny, najmä výtvarná výchova, hudobná výchova, telesná výchova
- vyučovanie prebieha **podľa rámcového učebného plánu pre školy s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny**
- v školách s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny sa **pedagogická dokumentácia vedie v štátnom jazyku**.

Rámcové učebné plány pre základné a stredné školy sú uvedené v *Prílohe 2*.

Financovanie

Financovanie regionálneho školstva upravujú tieto právne predpisy:

- zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 597/2003 Z. z.“),
- zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 596/2003 Z. z.“)

Školy a školské zariadenia financované podľa zákona č. 597/2003 Z. z.

1. školy, v ktorých sa žiaci pripravujú na povolanie, v zriaďovateľskej pôsobnosti
 - a) obcí, vyšších územných celkov a okresných úradov v sídle kraja (ďalej len „verejné školy“),
 - b) štátom uznanej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti (ďalej len „cirkevné školy“) a
 - c) inej právnickej osoby alebo fyzickej osoby (ďalej len „súkromné školy“),
2. materské školy pre deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v zriaďovateľskej pôsobnosti okresných úradov v sídle kraja (ďalej len „špeciálne materské školy“), a
3. školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti okresných úradov v sídle kraja (ďalej len „školské zariadenia“).

Medzi školy, v ktorých sa vzdelávanie považuje za **sústavnú prípravu na povolanie** patria tieto druhy škôl:

- a) základná škola
- b) gymnázium
- c) stredná odborná škola
- d) konzervatórium
- e) školy pre deti a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (okrem materských škôl)

Tieto školy sú od roku 2004 financované bez ohľadu na zriaďovateľa normatívnym spôsobom zo štátneho rozpočtu. Vo financovaní verejných a cirkevných a súkromných škôl sú isté rozdiely, napr. na cirkevné a súkromné školy sa nevzťahuje garantované minimum, nemôžu použiť normatívne finančné prostriedky na úhradu nájomného a reklamu (súkromné školy ani na kapitálové výdavky), pri porušení všeobecne záväzných predpisov môže súkromným školám ministerstvo znížiť normatívny príspevok na príslušný kalendárny rok o 15% po dobu trvania nedostatkov, žiakom súkromných škôl sa neprepláca dopravné.

Zriaďovateľom škôl a školských zariadení sa zo štátneho rozpočtu poskytujú **normatívne finančné prostriedky a nenormatívne finančné prostriedky**.

Pri výpočte normatívneho príspevku na osobné náklady pre školu sa mzdový normatív na žiaka školy s iným vyučovacím jazykom ako slovenským určí ako 108% mzdového normatívu na žiaka základnej školy.

Podobne pri výpočte normatívneho príspevku na prevádzkové náklady pre školu je normatív na výchovno-vzdelávací proces na žiaka školy s iným vyučovacím jazykom ako slovenským 108% normatívu na výchovno-vzdelávací proces na žiaka základnej školy.

Školy a školské zariadenia financované podľa zákona č. 596/2003 Z. z.

Obce v rámci svojich originálnych kompetencií na úseku školstva financujú náklady na výchovu a vzdelávanie detí:

- a) v základných umeleckých školách, jazykových školách, materských školách a v školských zariadeniach vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti
- b) do 15 rokov veku v ZUŠ, JŠ, MŠ a školských zariadeniach neštátnych zriaďovateľov

Vyššie územné celky (VÚC) v rámci svojich originálnych kompetencií na úseku školstva financujú náklady na výchovu a vzdelávanie detí:

- a) v základných umeleckých školách, jazykových školách a v školských zariadeniach vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti
- b) nad 15 rokov veku v ZUŠ, JŠ a školských zariadeniach neštátnych zriaďovateľov

Uvedené školy a školské zariadenia sú financované **z rozpočtov obcí a VÚC**.

Obec/VÚC určuje v rámci svojich originálnych kompetencií vo všeobecne záväznom nariadení pre zriaďovateľov neštátnych škôl a školských zariadení a základné umelecké školy, jazykové školy, materské školy a školské zariadenia vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti

- a) podrobnosti financovania základných umeleckých škôl, jazykových škôl, materských škôl a školských zariadení,
- b) lehotu na predloženie údajov potrebných na financovanie základných umeleckých škôl, jazykových škôl, materských škôl a školských zariadení
- c) výšku finančných prostriedkov na mzdy a prevádzku na žiaka základnej umeleckej školy, poslucháča jazykovej školy, dieťa materskej školy alebo školského zariadenia, v zariadeniach školského stravovania na žiaka školy, skutočného stravníka alebo na jedno hlavné jedlo alebo doplnkové jedlo a
- d) deň v mesiaci, v ktorom územná samospráva poskytne finančné prostriedky neštátnym zriaďovateľom a vlastným školám a školským zariadeniam.

Obec/VÚC je povinná poskytnúť na žiaka neštátnej základnej umeleckej školy, poslucháča neštátnej jazykovej školy, dieťa neštátnej materskej školy a dieťa neštátneho školského zariadenia finančné prostriedky najmenej vo výške 88 % zo sumy určenej na mzdy a prevádzku na žiaka základnej umeleckej školy, poslucháča jazykovej školy, dieťa materskej školy a dieťa školského zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti obce/VÚC.

Obec/VÚC je povinná poskytnúť na dieťa neštátneho zariadeniach školského stravovania finančné prostriedky najmenej vo výške 88 % zo sumy určenej na mzdy a prevádzku na stravovanie žiaka školy v zriaďovateľskej pôsobnosti obce/samosprávneho kraja.